

شہنگال؛ شوینگہی شہری داہاتوو

24-06-2021

نووسہرہگان

ناوہندی لیکۆلینہوہی رووداو

کورتہ : ئہوہی لہ سنوور لہ گہل تورکیا روودہدات رووداویکی نامۆ نییہ. شہری داہاتوو نہک لہو ناوچانہ بہلکوو لہ شہنگال دہبیت.

عهمید ئه عیاد تۆفان |

ئەوێ له سنوور له گەل تورکیا روودەدات رووداویکی نامۆ نییە. شەپری داھاتوو نەک لە و ناوچانە بە لکوو له شەنگال دەبێت. هەریمی کوردستان ۳۳۰ کم سنووری له گەل تورکیا هەبە. ۱۹۰ کم له سنووری دەھۆکە و ۴۰ کم له سنووری هەولێر. بەر له سالی ۲۰۰۳، پەکەکە له مەودایەکی ۵۵ کیلۆمەتری له زاخۆوە تا کانی ماسی، لە و ناوچەیدا هەبوو کە ناوچەیکە تەواو سەختە. بەلام دواي ۲۰۰۳، پەکەکە زیاتر سنووری خۆی فراوانتر کردو بەرەو شەنگالیش کشاو.

لەسەردەمی سەدامدا، لە سالی هەشتاکاندا هەردوو وەزیری بەرگری عێراق و تورکیا لیکتیگە یشتنیان ئیمزا کرد بۆ هاتنە ناوێ هەوێ سنوورەکان بە ئامانجی کێمالمکردنی گرووپە داواکراوەکان کە هەرلایەک بتوانیت ۱۰ کم بێتە ناوێ هەوێ. لەسەر ئەوێ شەپری رێکەوتن ئەگەر رووبەرەکە لەمە زیاتر بوو دەبێت هەردوولا ئاگاداری یەک بەکەن و هاتنە ناوێ هەوێ کە تەنها بۆ ماوێ ۳ رۆژ بێت. بۆ ئەو هەماھەنگیەش، ۱۵ ئەفسە عێراقی له فەیلەقی ۷ سوپای تورکیا له دیارەکر دەستەبەکاربوون بۆ هاوئاھەنگیکردن لەکاتی دەستبەھاردانی سەربازی.

ئەوێ ئیستاش روودەدات له سنوورەکان شتیکی هاوشێوێ هەوێ. هەلبەت شەپری داھاتوو له سەر شەنگال دەبێت و سروشتی ئەمەش وەک شەپری هەریمی دەبێت. رێگە ئاوریشم لە کرماشان، کەلار، کفری، دووزخووماتوو، ناحیە عەلەم لە باکووری سەلاحەدین، لە پشیشیەو ناوچە تلول، باب حەزەر، تەلەعفەر و شەنگالەوێ ئینجا بۆ سنووری عێراق-سوریا و، لەوێشەوێ بۆ لوبنان و دەریای سپی ناوێ پراست دەروا. ئیستا له تەلەعفەرەوێ بۆ زوومار و سحیلا و سنووری سوریا (دەستی راستی ناوچە تلول و حەزەر و لای تەلەعفەر ناوچە کشتووکالین) و لە هەر دوولای راست و چەپ ئەم ناوچانە بە سنووری ۵۰ کم لە هەرلایەک دراوێ بە خانەوادە ئێندامانی حەشد بۆ ئەوێ دیموگرافیای ئەو ناوچە بە بگۆرن.

تورکیا لە بەرچەند هۆکارێک لە دۆخی شەنگال نیگەرانی:

- شەنگال پردی پەییوێندی نیوان قەندیل و باکووری سوریا بە پەکەکە.

- بەشێکی ئیزیدیەکان بوونەتە پەکەکە و ئەوانەشی نەبوونە پەکەکە هێزی دیکەیان بۆ دروست کراو.

ئەوان پالپشتی دارایی و چەک لە حەشد وەردەگرن.

هەلبەت بابەتەکە لەوێش گەورەتر ئیستا ژمارەیکە زۆری هێز لە و ناوچەیدا هەن کە هەندیکیان موشەکی بالیستیشیان پێیە.

شەنگال ۷۸۰ کم له تەلەبیبەوێ دوورە بەلام ئیران موشەکی هەبە کە ۱۲۰۰ کم زیاتر دەروا. مەودای نیوان شەنگال و شوینەکانی

دیکەیش بەم شێوێ هەبە:

بۆ لارقیە کە بنکە رووسی لێیە ۵۳۵ کم دوورە.

بۆ بنکە سەربازی ئەمریکی له تەنەف له سوریا ۲۲۰ کم دوورە.

بۆ بنکە ئەسەد ۳۰۵ کم دوورە. بۆ دەھۆک-۱۲۳ کم و بۆ قامیشلو-۸۰ کم دوورە و بەسەر هەولێریشدا زالە.

دەکرئ لەرێگە شەنگالەوێ هەم گوشار لە تورکیا و هەمیش گوشار لە هەریمی کوردستانیش زیاد بکریت. کاتی خۆی قاسم سلیمانی

بە گرووپەکانی حەشدی وتیوو کە شەنگال وەکو کورسی ئیمام عەلی وایە.

سەربیکەن، ناوێ هەوێش نیوان هێزەکانی عێراق و پشیمەرگە کە بپارداراوێ چالاک بکرین تەنیا هەندیکیان دەستەبەکاربوون و،

ئەوێ موسل چالاک نەکراوێ. بۆچی؟ چونکە گرووپەکانی حەشد نایانەوێت رێکەوتنی شەنگال سەربگریت. مەملانی سەرەکی لەسەر

شەنگالە نەک شوینەکانی دیکە.